

POLITIET

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep

0030 Oslo

Politidirektoratet

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:

21/136482 - 18

12.11.2021

Høringssvar - nye presiseringer i utlendingslovens og utlendingsforskriftens regler om utvisning

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets (JD) høringsbrev og –notat av 06.10.2021 med forslag til endringer i utlendingslovens og utlendingsforskriftens regler om utvisning. Høringsnotatet inneholder forslag til endringer i utlendingsloven som tydeliggjør adgangen til å treffe vedtak om utvisning av flyktning, av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser. Det foreslås også å fastsette at enhver gyldig oppholdstillatelse i Norge, som utgangspunkt opphører å gjelde straks det er truffet vedtak i førsteinstans om utvisning av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser.

Høringsnotatet inneholder i tillegg forslag til nye bestemmelser i utlendingsforskriften som følger opp det nye alternative tiltaket til utvisning ved alvorlige brudd på utlendingsloven (krav til tilleggstid mv. for å oppnå permanent oppholdstillatelse) Prop. 83 L (2020-2021) og Innst. 343 L (2020-2021).

Hovedinnholdet i forskriftsbestemmelsene er følgende:

- Det foreslås en ny bestemmelse om adgang for Utlendingsnemnda (UNE) til i klageomgangen å vedta krav til tilleggstid for permanent oppholdstillatelse, eller å nekte rett til permanent oppholdstillatelse, i tilfeller hvor det i førsteinstans er truffet vedtak om utvisning.
- Det foreslås en ny bestemmelse som åpner for at slikt vedtak om krav til tilleggstid eller om å nekte rett til permanent oppholdstillatelse etter søknad skal kunne oppheves dersom det foreligger nye omstendigheter i saken.

Politidirektoratet har forelagt høringen for Politiets utlendingsenhet (PU) og samtlige politidistrikter for eventuelle innspill. Verken særorgan eller politidistrikt har innspill til de foreslåtte regelendringene.

Nedenfor følger POD sine merknader til de aktuelle punktene i høringsnotatet.

Politidirektoratet

Utvisning av utlending med flyktningstatus etter flyktningkonvensjonen

Politidirektoratet støtter i all hovedsak departementets vurderinger i høringsnotatet.

Vi er enig i at det er behov for å tydeliggjøre adgangen til å treffe vedtak om utvisning av en konvensjonsflyktning og at ordlyden som den er nå har blitt mer komplisert.

Vi er imidlertid usikre på om departementets forslag er tydelig nok. Når det først skal gjøres endringer, ber POD departementet vurdere om det ville bli tydeligere og mer oversiktlig hvis adgangen til bort- og utvisning, og eventuelt tilbakekall ble skilt ut i en egen eller egne bestemmelser. Vi viser til at utlendingsloven § 126 har et relativt stort spenn og regulerer både adgangen til å nekte tillatelse, tilbakekall og bort- og utvisning av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser. I tillegg regulerer den også adgangen til å innvilge tillatelse, samt adgangen til fritt rettsråd. Bestemmelsen er etterhvert blitt omfangsrik.

Når bestemmelsen nå vurderes å utvides ytterligere bør det av pedagogiske grunner og for å øke lesevennligheten vurderes om utvisnings- og tilbakekallsadgangen skilles ut i egne bestemmelser i tråd med systematikken i resten av utlendingsloven.

Tidspunktet for bortfall av oppholdstillatelse ved vedtak om utvisning

POD er enig i departementets forslag. Det bør fremkomme tydelig av loven at enhver gyldig oppholdstillatelse bortfaller straks det er truffet vedtak om utvisning av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser i førsteinstans, med mindre forvaltningen etter en skjønnsmessig vurdering kommer til at det kan gis utsatt iverksetting inntil klagen er behandlet eller inntil domstolen har tatt endelig stilling.

Vi ber departementet samtidig vurdere om det er grunnlag for å tydeliggjøre utlendingsloven § 129 femte ledd slik at det går klart frem at vedtak kan iverksettes straks, istedenfor formuleringen "...iverksettes på et tidligere tidspunkt enn det som følger av § 90." POD antar at det er intensjonen med bestemmelsen. Departementet skriver også i høringsnotatet at det allerede fremgår av utlendingsloven § 129 femte ledd at utsendelse som utgangspunkt kan skje før en klage er behandlet dersom det er truffet vedtak om tilbakekall eller utvisning av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser. Dette burde fremgå direkte av bestemmelsen for å unngå tolkningstvil.

Adgangen til å ilegge krav om tilleggstid for permanent opphold eller å nekte permanent oppholdstillatelse, i klageomgangen

POD støtter departementets forslag om å tydeliggjøre at UNE i klageomgangen kan treffe vedtak om tilleggstid for permanent oppholdstillatelse eller om å nekte permanent oppholdstillatelse i tilfeller hvor UDI har fattet vedtak om utvisning. Vi er enige i at dette er viktig av informasjonshensyn.

Ny vurdering av ilagt krav om tilleggstid eller av vedtak om å nekte permanent oppholdstillatelse

I saker hvor det er truffet vedtak om utvisning, oppstiller utlendingsloven § 71 annet ledd tredje punktum en adgang til å oppheve innreiseforbudet ved endrede omstendigheter.

JD mener det er rimelig at det oppstilles en tilsvarende mulighet for ny vurdering i tilfeller hvor det er stilt krav om tilleggstid for permanent oppholdstillatelse eller er nektet permanent oppholdstillatelse, selv om departementet er usikre på hvor praktisk denne problemstillingen vil vise seg å være.

POD er usikre på hvor treffende sammenligningen med reglene om opphevelse av innreiseforbudet er. Reglene om utvisning og eventuell søknad om opphevelse av innreiseforbudet innebærer at utlendingen må reise ut av riket med de personlige konsekvensene det kan innebære i forhold til adskillelse fra familie. Reglene om tilleggstid innebærer i seg selv ikke noe krav om utreise fra Norge, men at det vil gå lenger tid før utlendingen kan få permanent oppholdstillatelse. Lengden på eventuell tilleggstid er også begrenset til 3 år, mens et vedtak om utvisning kan være tidsubegrenset. Utvisning er sånn sett en langt mer inngripende sanksjon.

Det er heller ikke klart om forslaget innebærer at tilleggstiden skal oppheves og utlendingen skal stilles som om det aldri ble gitt tilleggstid, eller om det kun innebærer at gjenværende tilleggstid oppheves. Hvis det er det siste vil en opphevelse kun innebære et års mindre ventetid for utlendingen, da tilleggstid er begrenset oppad til 3 år og det legges opp til at tilleggstiden som hovedregel ikke skal oppheves før det har gått to år.

Departementet skriver også at det er usikkert hvor praktisk denne problemstillingen vil vise seg å være. POD ser heller ikke hvilke omstendigheter eller situasjoner som skulle tilsi at et vedtak om tilleggstid skal oppheves. Siden det er uklart i hvilke tilfeller en slik søknad skal innvilges fremstår det som lite hensiktsmessig å etablere en søknadsordning, med de kostnader det sannsynligvis vil innebære. Vi mener også det er prinsipielt uheldig at UDI skal vurdere og eventuelt oppheve tilleggstid ilagt av UNE, og ser ikke begrunnelsen for at det er valgt en slik løsning som går på tvers av to-instans systemet i utlendingsforvaltningen.

POD mener at eventuelle uheldige konsekvenser av ilagt tilleggstid kan avhjelpes gjennom reglene om omgjøring i forvaltningsloven. Det er en løsning som vil innebære mindre økonomiske og administrative kostnader.

Med hilsen

Cecilia Bordonado
Fungerende seksjonssjef

Martin Natvig
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.